

Onderwerp

Jaarrekening 2017 en Begroting 2019 GR SW Fryslân

Voorstel

De zienswijze ten aanzien van de Jaarrekening 2017 en de Begroting 2019 GR SW Fryslân zoals verwoord in de brief vast te stellen en te sturen aan het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling.

Aanleiding

De Gemeenschappelijke regeling Sw Fryslân presenteert u de Jaarrekening 2017 en de Begroting 2019. De GR maakt het beleid, is verantwoordelijk voor de goede uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en draagt de uitvoering van deze Wet op aan Caparis NV. Zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke regeling worden de raden van de deelnemende gemeenten in staat gesteld om hun wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de begroting en jaarrekening van de GR.

Het Dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Gr SW Fryslân heeft ingestemd met de jaarrekening 2017 en de conceptbegroting 2019 van de GR. Conform de geldende GR SW Fryslân worden deze documenten definitief vastgesteld door het Algemeen Bestuur nadat de raden van de deelnemende gemeenten hun zienswijzen op de stukken hebben mogen geven.

Overwegingen

Jaarrekening 2017

Het saldo van de Jaarrekening 2017 is nihil, nadat voorgesteld wordt om de advieskosten ten behoeve van de herstructurering van Caparis ad € 65.000 ten laste te brengen van de bestemmingsreserve die voor dat doel is ingesteld. Het nul-saldo is conform voorgaande jaren. Navolgend worden u de beleids- en financiële resultaten toegelicht.

Algemeen

Het Algemeen Bestuur van de GR heeft van de accountant een formeel ondertekende contrôleverklaring ontvangen. Deze is goedkeurend van aard. Naar het oordeel van de accountant geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en de lasten over 2017 als van de activa en de passiva op 31 december 2017 en zijn alle baten en lasten alsmede balansmutaties rechtmatig tot stand gekomen.

De deelnemende gemeenten hebben van het Bestuur in plaats van een formeel ondertekende contrôleverklaring een zogeheten "was getekend" exemplaar ontvangen. Het is niet toegestaan om de getekende versie te verspreiden. Deze regel is er al langere tijd, maar is aangescherpt. Achtergrond van de regel is het voorkomen van onjuist

gebruik. Het Algemeen Bestuur geeft met de verstrekking van de ongetekende versie invulling aan de regelgeving.

Herstructurering

Begin 2016 heeft het Algemeen Bestuur van de GR de toekomstige ontwikkelrichting voor de sociale werkvoorziening vastgesteld. In 2017 heeft de Directie van Caparis NV een aanvang gemaakt met de uitwerking in een transitieplan. In het derde kwartaal verscheen de eerste uitwerking, in de vorm van het plan 'Caparis, lokaal maatwerk, regionaal netwerk', transitie naar een sociale onderneming. Naast verbetering van de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan gemeenten, stelt de directie voor om ook kritisch te kijken naar de governancestructuur.

In dit veranderingsproces staat voorop dat er oog moet zijn voor de mensen die het aangaat, en voor behoud van werkgelegenheid.

Achterstallig loon

Door een foutieve toepassing van de CAO in 2016 was aan een aantal medewerkers gedurende enige tijd te weinig loon uitbetaald. Begin 2017 zijn de laatste betalingen verricht. De loonbetalingen zijn verantwoord in de jaarrekening van de GR maar komen ten laste van Caparis NV.

5.2 Overzicht van baten en lasten 2017

<i>x € 1.000</i>	Gewijzigde Oorspr.			
	Realisatie 2017	begroting 2017	begroting 2017	Realisatie 2016
Baten				
Overige bedrijfsopbrengsten (doorbelasting aan Caparis)	4.537	4.610	4.800	4.834
Subsidie gemeenten uitvoering Sw	59.102	59.217	61.773	62.558
Bonus begeleid werken	0	0	0	427
Totaal baten	63.639	63.827	66.573	67.819
Lasten				
Lonen en sociale lasten Sw	53.686	53.763	56.681	57.077
Overige personeelskosten Sw	1.774	1.825	1.525	1.753
Lonen en sociale lasten ambtelijk	4.537	4.610	4.800	4.834
Doorbetaling subsidie begeleid werken	3.565	3.554	3.483	3.654
Doorbetaling bonus begeleid werken	0	0	0	427
Overige kosten GR	142	75	84	81
Totaal lasten	63.704	63.827	66.573	67.826
Financieringsfunctie				
Rentekosten	82	82	127	166
Doorbelaste rentekosten (Caparis)	-82	-82	-127	-166
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Resultaat baten, lasten en financiering	-65	0	0	-7
Resultaatbestemming	65			7
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0

Baten

De subsidieontvangsten komen uit op een realisatie van € 59.102.000. In vergelijking met de raming ad € 59.217.000 is dat € 115.000 lager. Belangrijkste oorzaak is een lagere realisatie van het aantal SE's ten opzichte van de begroting als gevolg van een hogere uitstroom dan waarmee vooraf rekening gehouden was.

Lasten

De loonkosten SW zijn in absolute zin gedaald met € 3.391.000 ten opzichte van 2016. De gemiddelde loonkosten per SW-medewerker zijn met 0,2 % gestegen tot iets meer dan € 30.000. De stijging is gering omdat in de loonkosten over 2017 het Lage-inkomensvoordeel (LIV) mee is gerekend. Hierdoor verlagen de loonkosten met circa € 1,5 %. Zonder de LIV zouden de loonkosten gestegen zijn met 1,7 %.

De loonkosten ambtelijk kader zijn in absolute zin met € 297.000 gedaald ten opzichte van 2016. Voornaamste oorzaak is de daling van het aantal ambtelijke kadermedewerkers. In 2017 zijn gemiddeld 6 fte's uitgestroomd. De gemiddelde loonkosten voor het kaderpersoneel zijn gestegen met 2,7 % per fte.

De medewerkers SW worden volgens een eigen CAO betaald. Het ambtelijk kaderpersoneel wordt betaald volgens de CAO voor gemeenteambtenaren. Beide CAO's ontwikkelen zich verschillend van elkaar. Over 2017 zijn de sociale lasten voor het ambtelijk personeel meer gestegen dan bij de SW-medewerkers.

De rentelasten zijn in 2017 gedaald met € 84.000. De financieringsbehoefte is substantieel gedaald door de positieve bedrijfsresultaten en kasstromen bij Caparis NV. Dit heeft erin geresulteerd dat eind 2016 een roll-over lening met een restschuld van 2,7 miljoen in één keer is afgelost. Deze aflossing heeft mede geleid tot lagere rentelasten.

Sociaal

In de jaarovereenkomst van 2017 zijn tussen de GR SW Fryslân en Caparis NV geen concrete doelstellingen met betrekking tot de werkladder meer opgenomen. Het beleid van Caparis blijft evenwel gericht op de afgesproken doelstelling om waar mogelijk medewerkers te plaatsen in detachering en begeleid werken.

Onderstaand overzicht presenteert de standen *gemiddeld 2016, doelstelling 2017 en gemiddeld 2017*.

Beweging van binnen naar buiten bij Caparis

plaatsingen o.b.v.

werkladder (in SE)

	<i>gemiddeld 2016</i>		<i>doelstelling 2017</i>		<i>gemiddeld 2017</i>	
	SE	%	SE	%	SE	%
Groepsdeta/Deta/BW	789,4	36,4%	703,4	33,5%	688,7	33,6%
Beschut buiten	289,9	13,4%	283,5	13,5%	260,3	12,7%
Beschut binnen	1.087,4	50,2%	1.112,8	53,0%	1.099,8	53,7%
Totaal	2.166,7	100,0%	2.099,7	100,0%	2.048,8	100,0%

De standen over 2017 komen in vergelijking met 2016 lager uit doordat er geen instroom in de WSW meer plaatsvindt. Daarnaast is sprake van natuurlijk verloop en van de overgang per 1 oktober 2017 van circa 130 fte groenmedewerkers naar een viertal aandeelhoudende gemeenten. Die gemeenten hebben de uitvoering van de groenwerkzaamheden in eigen beheer genomen.

Ziekteverzuim

		Feit 2016	Feit 2017	Doel 2017
Sw	kort	5,00%	5,00%	5,70%
	lang	8,70%	9,00%	7,20%
	totaal	13,70%	14,00%	12,90%
Kader	kort	1,90%	1,90%	2,60%
	lang	1,90%	2,60%	0,90%
	totaal	3,80%	4,50%	3,50%

Het ziekteverzuim is in 2017 zowel voor SW-medewerkers als voor kaderpersoneel hoger dan begroot. Er is vooral sprake van lang verzuim. Bij GR SW Fryslân aangesloten gemeenten hebben procentueel meer SW-medewerkers met een ernstige arbeidshandicap. Mogelijk ligt hier een relatie met de hoogte van het ziekteverzuim.

Balans

Beoordeling van de balans van de GR SW Fryslân leidt tot navolgende kengetallen:

- Liquiditeit. Per jaarultimo bedraagt de liquiditeitsratio van de GR 1,2 (€ 3.758.000 / € 3.133.000). De waarde van 1,2 is voldoende om alle korte schulden uit de korte beschikbare middelen te betalen.
- De Solvabiliteit biedt inzicht in de mate waarin de GR aan haar verplichtingen kan voldoen. Wordt berekend als het Eigen vermogen gedeeld op de totale passiva. Voor GR SW Fryslân komt deze ratio op 8,9 %. Gelet op de juridische vormgeving in de gemeenschappelijke regeling, waarbij de deelnemende gemeenten zorg dragen voor de financiering van de GR, is de ratio van 8,9 % voldoende.

De GR SW Fryslân treedt op als financier van de NV Caparis. De GR SW Fryslân trekt onder gunstige voorwaarden geld aan en leent dat tegen dezelfde voorwaarden door aan Caparis NV. Daarmee is Caparis NV verzekerd van externe financiering tegen optimale condities. Voor de leningen van de GR SW Fryslân aan Caparis NV zijn door Caparis NV zekerheden gesteld in de vorm van pandrecht op voorraden en debiteuren.

Begroting 2019

Algemeen

Het Algemeen bestuur van de GR SW Fryslân heeft op 22 januari 2016 de ontwikkelrichting voor Caparis NV vastgesteld. De uitwerking van deze ontwikkelrichting in een transitieplan is in 2017 ter hand genomen door de directie van Caparis NV.

In het derde kwartaal verscheen de eerste uitwerking, in de vorm van het plan 'Caparis, lokaal maatwerk, regionaal netwerk', transitie naar een sociale onderneming. Naast verbetering van de bedrijfsvoering en de dienstverlening aan gemeenten, stelt de directie voor om ook kritisch te kijken naar de governance structuur.

Het proces van herstructurering is op gang. Naar aanleiding van het 'Advies op hoofdlijnen over de governance GR SW 'Fryslân'/Caparis NV' heeft een extern bureau opdracht gekregen tot uitvoering van een nadere verdieping. Beoogd wordt dat op basis van deze verdieping een besluit ten principale kan worden genomen door het Dagelijks Bestuur van de GR SW 'Fryslân' in haar vergadering van 6 juli 2018. Bij een positief besluit zal een nader te kiezen bureau daarna een inhoudelijke uitwerking opstellen van de consequenties op basis waarvan in 2018 de definitieve keuze zal worden gemaakt.

Door de invoering van de Participatiewet is met ingang van 1 januari 2015 de instroom van SW-medewerkers beëindigd. Dat betekent dat het aantal SE's jaarlijks afneemt, hoofdzakelijk door natuurlijk verloop. De precieze financiële en beleidsmatige gevolgen daarvan voor de opdracht van de GR SW Fryslân aan de NV Caparis zijn nu niet vooraf vast te stellen. In de begroting 2019 is geen prognose opgenomen ten aanzien van de 'beweging van binnen naar buiten'. De nieuwe jaarovereenkomst tussen de GR en Caparis NV, waarin afspraken worden gemaakt over de opdracht van de GR aan Caparis NV, wordt, zoals gebruikelijk, aan het einde van het jaar 2018 afgesloten.

De bezetting van het aantal SW-medewerkers in dienst van de GR zal jaarlijks dalen als gevolg van het afsluiten van de Sw voor nieuwe instroom per 1 januari 2015. Dit betekent dat alleen sprake is van natuurlijk verloop, met name pensionering. Naast het natuurlijk verloop is rekening gehouden met een additioneel verloop van 1 %.

In 2017 is de bezetting in Se's teruggelopen als gevolg van de overname van groenwerkzaamheden in eigen beheer door een aantal gemeenten.

Financieel

Alle bedragen in € * 1.000

	Realisatie 2017	Begroting 2018 *)	Begroting 2019	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022
BATEN						
Bijdrage GR-gemeenten	57.544	50.960	51.656	50.278	48.961	47.610
Bijdrage overige gemeenten *)	1.558	1.415	1.166	1.099	1.004	911
Doorbelasting aan Caparis	4.537	4.490	4.392	4.258	4.184	4.148
Totaal baten	63.639	56.865	57.214	55.635	54.149	52.669
*) v.a. 2018 via één deeln./betaalgemeente						
LASTEN						
Lonen en sociale lasten Sw	53.686	47.321	47.702	46.375	45.064	43.672
Vervoerskosten Sw	1.649	1.508	1.715	1.749	1.784	1.820
Overige CAO gerelateerde kosten Sw	125	134	140	135	130	200
Lonen en sociale lasten ambtelijk	4.537	4.490	4.392	4.258	4.184	4.148
Doorverdeling BW-subsidie naar Caparis	3.565	3.326	3.178	3.029	2.897	2.737
Bonus Caparis inzake Begeleid Werken		0				
Overige kosten GR	142	86	127	129	130	132
Totaal lasten	63.704	56.865	57.254	55.675	54.189	52.709
FINANCIERINGSFUNCTIE						
Rente- en overige kosten	82	64	48	32	19	7
Doorbelasting rente naar Caparis	-82	-64	-48	-32	-19	-7
Totaal financieringsfunctie	0	0	0	0	0	0
Resultaat baten, lasten en financiering	-65	0	-40	-40	-40	-40
Resultaatbestemming	65		40	40	40	40
RESULTAAT	0	0	0	0	0	0

*) met GZD

Baten

De begrote bijdrage per Se voor 2019 bedraagt € 29.926. Bij de jaarcijfers over 2017 was er sprake van een bijdrage per Se van € 29.096. De toename met 2,9 % ten opzichte van het realisatiecijfer over 2017 komt door een stijging van de loonkosten. In de gewijzigde begroting voor 2017 werd uitgegaan van € 29.084 per Se. Het verschil beloopt op € 830 en weerspiegelt de loonstijging over twee jaren.

Lasten

In de begroting 2019 en de meerjarenramingen 2020 tot en met 2022 is rekening gehouden met een jaarlijkse indexatie tussen 1,5 % en 2 %.

De vervoerskosten Sw zijn ingaande 2016 gestegen omdat Caparis dat vervoer uit moest besteden. Uitvoering in eigen beheer was niet langer mogelijk. De kosten zijn contractueel geïndexeerd op basis van de NEA-index voor taxivervoer. In de begroting 2019 zijn de kosten in lijn gehouden met de jaren 2017 en 2018.

Hoewel de aantallen medewerkers de komende jaren teruglopen zullen de vervoerskosten in eerste instantie niet navenant dalen, doch zal de bezettingsgraad van de taxi's afnemen.

Voor de kosten van herstructurering wordt uitgegaan van € 40.000 per jaar. Dat bedrag wordt jaarlijks ten laste van de bestemmingsreserve Herstructurering gedekt. Voor vier jaren gaat het om € 160.000.

Effecten

In dit voorstel vragen wij u uw zienswijze te geven op de voorliggende documenten:

- De Jaarrekening over 2017
- De Begroting voor 2019

Beleid en regelgeving

De Wet gemeenschappelijke regelingen en de GR SW Fryslân zijn van toepassing

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Effect Jaarrekening

Over 2017 is sprake van een hoger aantal uitgestroomde SE'ers dan geraamd, waardoor de bijdrage van gemeente Heerenveen € 88.000 lager uitkomt. Met dat lagere bedrag is in de jaarrekening van gemeente Heerenveen over 2017 al rekening gehouden.

Effect begroting

Op basis van de voorliggende conceptbegroting van de GR SW Fryslân wordt voor 2019 een bijdrage gevraagd van € 9.199.000. In de meerjarenbegroting van Heerenveen is voor 2019 een bijdrage geraamd van € 8.800.000, conform opgave van de GR in de zomer van 2017. Over de achtergronden van de verhoging wordt u nog nader geïnformeerd.

Na rijksbezuinigingen in de afgelopen jaren was de decentralisatieuitkering niet toereikend om alle kosten van de WSW te betalen en leggen gemeenten bij uit algemene middelen. Naarmate het Rijk deze werkwijze volhoudt wordt het "gat" voor gemeenten groter.

In NARIS is het risico van hogere loonkosten met achterblijvende rijkscompensatie benoemd. Tot en met 2018 is uitgegaan van compensatie van de lopende CAO. Compensatie voor de in 2019 nieuw af te sluiten CAO is als onzeker geduid met een waardering op € 700.000. Op dit moment is dus onzeker of gemeenten voor 2018 nog compensatie zullen ontvangen.

Het tekort ad € 399.000 is onontkoombaar en onuitstelbaar en zal worden verwerkt in de conceptbegroting voor 2019 en in de conceptmeerjarenramingen 2020 tot en met 2022.

Navolgend de effecten voor de volle periode 2019 tot en met 2022, bedragen * 1.000:

Jaarschijf	2019	2020	2021	2022
Ramingen	8.800	8.200	8.000	8.000
Voorstel aanpassing	399	399	399	399
Nieuwe ramingen	9.199	8.599	8.399	8.399

De voorgestelde verhoging doet zich voor binnen het bestaande beleid c.q. de bestaande bedrijfsvoering en staat los van de aangekondigde verhoging in de Kaderbrief Financiën van gemeente Heerenveen, voorjaar 2018.]

Vervolgaanpak

De ontwikkelingen rondom het taakveld Sociale werkvoorziening worden uw raad gepresenteerd in de Financiële monitor van Heerenveen en in de kwartaalrapportages van de GR SW Fryslân.

Communicatie

Wij verzoeken u uw zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks bestuur van de GR SW Fryslân door middel van bijgevoegde concept-brief.

Relevante informatie

- Jaarrekening 2017 GR SW Fryslân
- Begroting 2019 GR SW Fryslân

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris, de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Jaarrekening 2017 en Begroting 2019 GR SW Fryslân

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 22 mei 2018;

gelet op de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Gemeenschappelijke regeling SW Fryslân

overwegende dat de GR SW Fryslân de Jaarrekening 2017 en de Begroting 2019 heeft ingediend met voor de Raad de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op de stukken

Besluit

1. De zienswijze ten aanzien van de Jaarrekening 2017 en de Begroting 2019 van de GR SW Fryslân zoals verwoord in de brief vast te stellen.
2. De zienswijze aan de secretaris van de GR SW Fryslân te versturen.
3. Dat het tekort ad € 399.000 onontkoombaar en onuitstelbaar is en zal worden verwerkt in de conceptbegroting voor 2019 en in de conceptmeerjarenramingen 2020 tot en met 2022.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18 juni 2018.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw M.A.J. Yska

de heer T.J. van der Zwan